

College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Aan

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Koninkrijksrelaties en Digitalisering

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum

26 november 2024

Ons kenmerk
Cft 202400136

Pagina
1/3

Uw kenmerk

Bijlage
6

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp

Doorgeleiding vastgestelde begroting 2025 Bonaire

Geachte heer Szabó,

Het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) ontving op 13 november 2024 de door de eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire vastgestelde begroting 2025. Conform artikel 19 lid 4 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) stuurt het Cft u hierbij de vastgestelde begroting toe ter besluitvorming (bijlage 1, 2 en 3).

Procesgang

Het Cft adviseerde op 13 september 2024 bij de ontwerpbegroting (OB) 2025 (bijlage 4). De eilandsraad besloot de OB 2025 op 31 oktober 2024 te amenderen en bood het amendement aan het Cft aan ter advisering. Het Cft reageerde op 23 oktober 2024 bij dit amendement.¹ Het amendement kreeg geen steun bij de vaststelling van de OB 2025. Op 9 oktober 2024 diende het bestuurscollege een Nota van wijziging in. De begroting is uiteindelijk op 12 november 2024 door de eilandsraad van Bonaire vastgesteld.

Verwerking aanbevelingen

Het Cft deed vijf aanbevelingen bij de OB 2025 en verzocht Bonaire deze te verwerken in de OB 2025. Bij de aanbieding van de OB 2025 aan de eilandsraad gaf het bestuurscollege uitgebreid aan op welke wijze er rekening is gehouden met de bevindingen en aanbevelingen van het Cft. Het Cft is positief over de toelichting en de verwerking van de aanbevelingen.

Informatievoorziening

Bonaire heeft de informatievoorziening van de OB 2025 verbeterd. Aanvullend hierop verzocht het Cft Bonaire de overzichten van de baten en lasten op basis van functionele indeling en die op basis van de economische categorieën uit te splitsen in de reguliere baten en de lasten en de baten en lasten samenhangend met bijzondere uitkeringen en deze toe te lichten. Bonaire heeft deze overzichten aan de vastgestelde begroting 2025 toegevoegd.

Compensatie tekort 2023

Het Cft constateerde in zijn advies dat de OB in evenwicht is in 2025 en overschotten toont voor de jaren 2026 - 2028 en daarmee voldoet aan de evenwichtsnorm uit de Wet FinBES. Bonaire realiseerde bij de jaarrekening 2023 een tekort van USD 3,4 miljoen. Conform de Wet FinBES en het advies van het Cft compenseerde Bonaire een deel van dit tekort (USD 2,0 miljoen) bij de tweede ontwerpbegrotingswijziging 2024. Het Cft vernam in de recente gesprekken met het bestuurscollege dat Bonaire het resterend tekort (USD 1,4 miljoen) compenseert bij de derde ontwerpbegrotingswijziging 2024. Tot op heden heeft het Cft de derde ontwerpbegrotingswijziging 2024 nog niet ontvangen. Het is derhalve nog niet bekend of wordt voldaan aan de Wet FinBES en het tekort in het lopende begrotingsjaar (2024) wordt gecompenseerd. Indien dit niet het geval is, dient het tekort bij de eerste begrotingswijziging 2025 te worden gecompenseerd.

Belastinginning en -invordering

Het Cft merkte op dat Bonaire voorbereidingen treft om de belastinginning en -invordering van lokale heffingen zelf te kunnen doen. Het Cft voorziet risico's met betrekking tot de uitvoeringskosten, de uitvoeringskracht en de terugvallende belastingbaten en adviseerde Bonaire terughoudend te zijn met deze stap.

Weerstandsratio

Bij het bepalen van de weerstandsratio constateerde het Cft dat Bonaire beschikt over onvoldoende liquide middelen om de meerjarige investeringsbegroting te financieren. Het Cft adviseerde de investeringsambitie af te stemmen op de liquiditeitsprognose en verzocht Bonaire om een plan op te stellen om de weerstandscapaciteit binnen twee jaar te verbeteren. Het openbaar lichaam onderschrijft het advies van het Cft om een plan op te stellen en is ambtelijk in overleg met het Cft en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) om hier de komende maanden verder vorm aan te geven.

Meerjarige investeringsagenda

De OB bevatte een meerjarige investeringsagenda voor de periode 2025-2028. Een inzicht in hoeverre de kapitaalkosten, zoals onderhoudskosten en afschrijvingen, van de begrote investeringen zijn meegenomen in de reguliere exploitatie, ontbrak echter in de OB. Het Cft verzocht Bonaire de financiële gevolgen van de voorgenomen investeringen nader toe te lichten. Het openbaar lichaam onderschrijft het advies van het Cft en werkt aan concrete onderhoudsplannen om de financiële vertaalslag naar de meerjarenbegroting te kunnen maken.

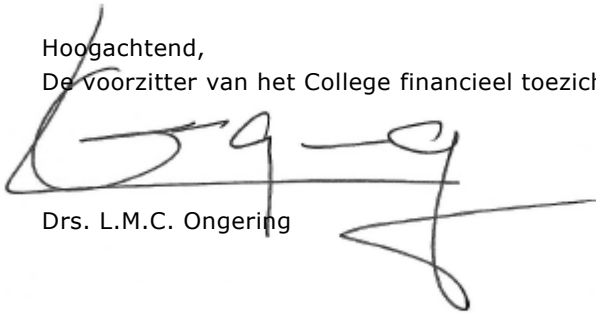
Kenmerk
Cft 202400136
Blad
3/4

Nota van Wijziging

Tot slot diende het bestuurscollege op 9 oktober 2024 een Nota van wijziging in. Het Cft constateerde bij de OB 2025 dat Bonaire over onvoldoende liquide middelen beschikt om de huidige investeringsagenda te kunnen realiseren. Gezien de liquiditeitspositie van het openbaar lichaam heeft Bonaire de investeringsagenda aangepast. Het Cft is positief over deze ontwikkeling en is met Bonaire en BZK in gesprek om tot een realistische investeringsagenda te komen.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L.M.C. Ongerling', written over a horizontal line. The signature is stylized and extends to the right.

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire

Kenmerk
Cft 202400136
Blad
4/4

Bijlage: Eindnoten

¹ Cft, kenmerk Cft 202400120, Advies bij de amendering van de ontwerpbegroting 2025 van Bonaire, d.d. 23 oktober 2024.